

U C H W A Ł A NR XLI/346/2017

RADY GMINY ZBUCZYN

z dnia 27 października 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. u. z 2015 r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Zbuczyn na lata 2017-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zbuczyn.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr XXIV/210/2016 Rady Gminy Zbuczyn z dnia 28 września 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Zbuczyn na lata 2016-2020.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Stanisław Kondraciuk

Załącznik
do Uchwały Nr XLI/346/2017
Rady Gminy Zbuczyn
z dnia 27 października 2017 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY ZBUCZYN
NA LATA 2017 - 2021**

SPIS TREŚCI:

- I. WSTĘP**
- II. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**
 - 1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
 - 2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
 - 3. Cele programu, działania, realizatorzy, termin realizacji.**
 - 4. Kierunki działań.**
- III. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU**
- IV. FINANSOWANIE PROGRAMU**

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej.

W przypadku jakiegokolwiek dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są wcześniej ustalone reguły.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodziny o różnym statusie społecznym.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie - zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób - małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwa, powinowatych w tej samej linii lub stopniu, osób pozostających w stosunku przysposobienia oraz ich małżonka, a także osób pozostających we wspólnym pożyciu, narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych *przemocą* - art. 2 ustawy o z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy. Według J. Mellibrudy przemocą domową określa się „każde działanie lub rażące zaniechanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę sił lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”.¹

Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

¹ J. Mellibruda, *Wybrane problemy patologii życia rodzinnego*. W: J. Strelau (red.): *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 3. Jednostka w społeczeństwie i elementy psychologii stosowanej*. Gdańsk 2000, s. 755

- Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, itp.
- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

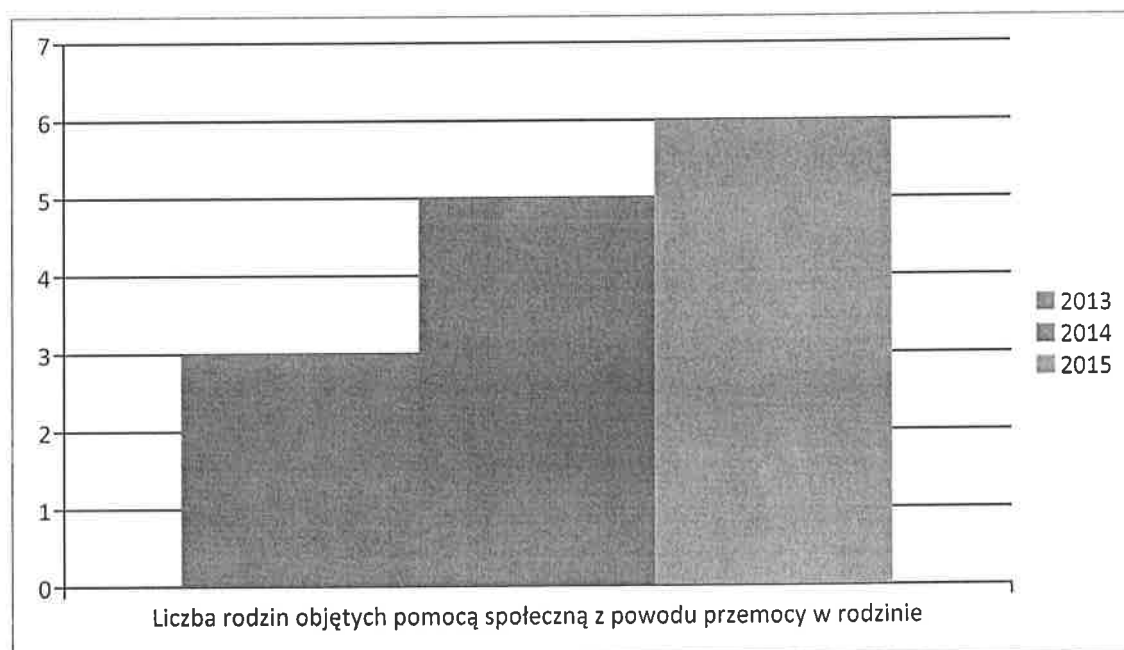
Na terenie Gminy Zbuczyn przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Walka z przemocą nie jest zadaniem łatwym, bowiem środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą domową wymaga zarówno wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji.

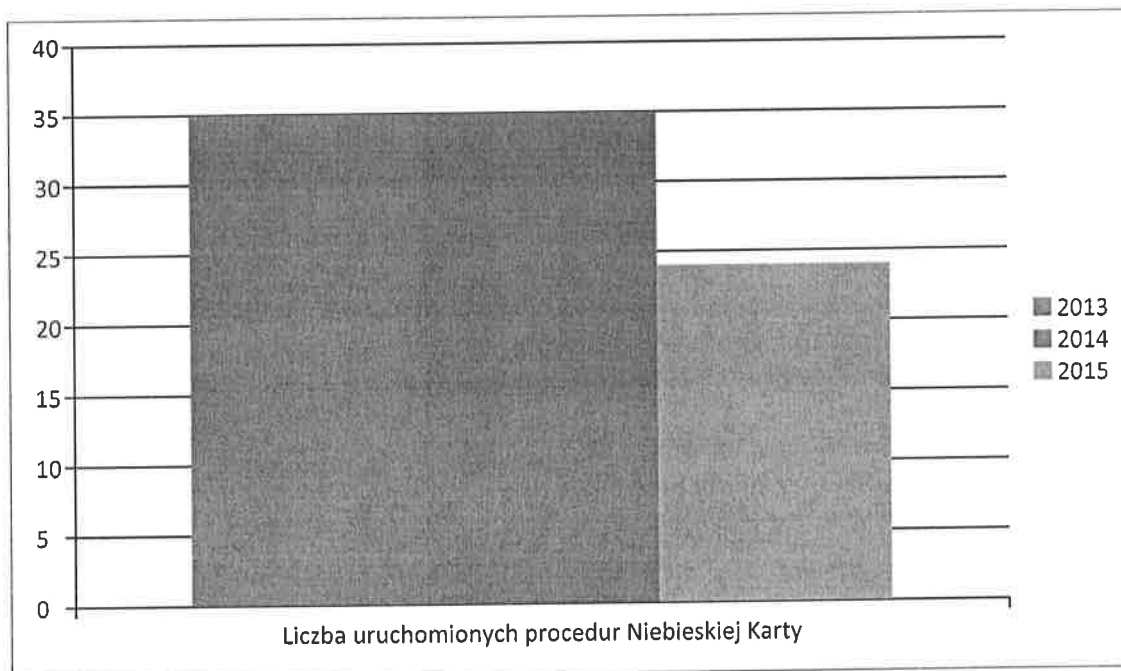
W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się "Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Zbuczyn na lata 2016 - 2020".

Oszacowanie zjawiska na terenie Gminy Zbuczyn jest możliwe między innymi dzięki procedurze Niebieskiej Karty oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie.

Wykres 1. Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie

Wykres 2. Procedura Niebieskiej Karty wg danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie

II. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Podstawowym celem programu jest zmiana zachowań i postaw ofiar przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Nadrzędnym celem projektu jest podejmowanie działań profilaktycznych, ograniczenie problemu przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- a) Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- b) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

- c) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- d) Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Cele programu:

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Cel 1

Stworzenie organizacyjnych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	<p>Tworzenie zespołu interdyscyplinarnego mającego na celu kompleksową pomoc osobom i rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbuczynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji w Mordach, przedstawiciele placówek oświatowych, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych.</p> <p>Zadania Zespołu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie, - podejmowaniu działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku, - inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - opracowaniu i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach, - rozpowszechnianiu informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Policja, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - kuratorzy sądowi, - placówki oświatowe, - ochrony zdrowia, - organizacje pozarządowe. 	2017 - 2021

	<p>wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, – kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym. 		
2.	<p>Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników służb społecznych, placówek oświatowych oraz przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w zakresie rozpoznawania przemocy oraz właściwego stosowania strategii zaradczych i pomocowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Policja, – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – kuratorzy sądowi, – placówki oświatowe, – ochrony zdrowia, – organizacje pozarządowe. 	2017 - 2021

Cel 2

Monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> – ZI, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie. 	2017-2021
2.	Współpraca instytucji i organizacji podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – ZI, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie. 	2017-2021

Cel 3

Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Podnoszenie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez kampanie obalające mity na temat przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> – ZI, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów 	2017 - 2021

		Alkoholowych	
2.	Edukacja dzieci i młodzieży radzenia sobie ze stresem i agresją.	– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – placówki oświatowe, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	2017-2021
3.	Wykorzystanie strony internetowej Urzędu Gminy Zbuczyn i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz gazet lokalnych do przekazywania istotnych informacji z zakresu pomocy ofiarom przemocy na terenie gminy.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Urząd Gminy.	2017-2021

Cel 4

Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Organizowanie i prowadzenie profesjonalnej pomocy doradczej, informacyjnej i socjalnej dla ofiar przemocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2017 - 2021
2.	Zapewnienie pomocy dla ofiar przemocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej np. przez pedagoga, terapeutę, pracownika socjalnego, radcę prawnego, psychologa.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2017 - 2021
3.	Utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2017 - 2021
4.	Prowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży uwikłanej w problem przemocy w rodzinie.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – placówki oświatowe.	2017 - 2021
5.	Prowadzenie działań interwencyjnych w tym ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę, poprzez jego odseparowanie i zapewnienie ofiarom	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Gminna Komisja Rozwiązywania	2017 - 2021

	przemocy bezpiecznego schronienia.	Problemów Alkoholowych, – policja.	
6.	Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – ZI, – policja.	2017 - 2021

Cel 5

Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Wspieranie ofiar przemocy w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym atakom przemocy.	– ZI, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2017 - 2021
2.	Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2017 - 2021
3.	Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy.	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2017 - 2021

1. Kierunki działań:

- 1) Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
- 2) Powołanie i działanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 3) Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Zbuczyn.
- 4) Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- 5) Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- 6) Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - działania edukacyjne,
 - działania profilaktyczne,
 - działania informacyjne.
- 7) Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 8) Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania przemocy w rodzinie.
- 9) Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

IV. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie monitorowany przez cały czas jego obowiązywania. Ewaluacja Programu będzie się odbywać poprzez składanie sprawozdań jeden raz w roku za każdy rok jego obowiązywania. Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są:

- liczba założonych Niebieskich Kart,
- ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji, ilość osób, które wzięły udział w programie dla sprawców przemocy,
- ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Zbuczyn na lata 2016 – 2021 są środki własne gminy oraz środki pochodzące z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Stanisław Kondraciuk